БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 250 (4241).

20 ДЕКАБРЬ

ШАНБА

1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛДИ

МЕНИ бу йил баҳорда колхозниг камҳосилли бригадалардан бирига бошлиқ қилиб тайинлашди. Мен бошлиқ бўлган бригада аъзолари олдида қандай бўлмасин ҳосилдорликни кўтариш, бригадани қолоқликдан чиқариш вазифаси турарди. Мана, шу масъулиятли вазифани уддалаш учун деҳқонларимиз бутун ёз бўйи ғайрат билан меҳнат қилишди. Ўзимизга қарашли 90 гектар пахта майдони зарур минерал ўғитлар билан ўз вақтида озиқлантириб турилди. Майдонлардаги ниҳолларнинг сервавж, серунум бўлиши учун бутун чора ва тадбирлар кўрилди.

Кузга келиб режаларимиз амалга ошди. Колхозда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганлигимиз ҳақида ғалаба рапорти бердик. Эл хирмонига 190 тонна ўрнига 257 тонна «оқ олтин» топширдик.

Шу ҳосилни йиғиб олишда бригадамизнинг Фотима Бадалова, Гулистон Улфонова, Маҳкатош Мазибова каби моҳир теримчилари пешқадамлик қилдилар. Улар мавсумда 7—8 тоннадан пахта териб, эл хирмонига ўзларининг муносиб улушларини қўшдилар.

Ҳозирги кунларда бригадамиз аъзолари майдонларни шудгорлашга киришдилар. Ерларга ўғит солиниб, чуқур шудгор қиляпмиз. Ишончимиз комилки, келгуси йилда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирамиз.

У. АБДУРАҲМОНОВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг бригада бошлиғи.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

1969 йил 18 декабрда Кремлда еттинчи чақириқ СССР Олий Советининг еттинчи сессияси ўз ишини давом эттирди. Иттифоқ Советининг эрталабки учинчи мажлисида депутатлардан **В. И. Клаусон** (Эстония ССР, Таллин сайлов округи), **И. П. Гайворонцев** (Челябинск области, Троицк сайлов округи), **М. А. Прокофьев** (Калинин области, Осташков сайлов округи), **М. К. Крахмалев** Брянск области, Почеп сайлов округи), **Л. А. Любченко** (Житомир области, Коростишев сайлов округи) ўртоқлар музокараларда сўзга чиқдилар.

Танаффусдан сўнг мажлис Иттифоқ Советининг раиси депутат **И. В. Спиридонов** раислигида давом этди. Музокараларда депутатлардан **Е. Айтмуродов** (Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл сайлов округи), **В. А. Захаров** (Молдавия ССР, Рибницк сайлов округи), **В. О. Кобахия** (Грузия ССР, Сухуми сайлов округи), **И. И. Стрельченко** (Донецк области, Донецк-Киров сайлов округи) ўртоқлар сўзга чиқдилар.

* * *

1969 йил 18 декабрдаги Миллатлар Советининг кундуз соат 3 да бошлаган мажлисида сессиясининг кун тартибидаги биринчи ва иккинчи масала юзасидан докладларнинг муҳокамаси давом эттирилди. Музокараларда депутатлардан **Б. Солиева** (Қирғизистон ССР), **К. К. Тарчоков** (Қабарда-Балқар АССР), **Г. Х. Иброҳимов** (Нахичеван АССР), **Н. Н. Тарасов** (РСФСР), **О. А. Басиев** (Шимолий Осетия АССР), **Г. Г. Близоруков** (Удмурдия АССР), **Н. М. Борисенко** (Украина ССР), **И. И. Литвинов** (Қалмиқистон АССР), **М. С. Осимов** (Тожикистон ССР), **Х. Х. Аллик** (Эстония ССР) сўзга чиқдилар.

* * *

Музокаралар тамом бўлгандан кейин Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг алоҳида-алоҳида ўтказилган мажлисларида СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси депутат **Н. К. Байбаков** ва СССР Молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** якунловчи нутқ сўзладилар.

Иттифоқ Совети билан Миллатлар Совети СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йилги давлат плани тўғрисидаги қонунни, СССРнинг 1970 йилги давлат бюджети тўғрисидаги қонунни бир овоздан қабул қилди ва СССРнинг 1968 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлади.

* * *

19 декабрь соат 10 да Катта Кремль саройида СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси депутат **Ю. И. Палецкис** раислигида Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси бошланди.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. А. Кунаев, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов, Д. Ф. Устинов, В. В. Шчербицкий, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев уртоқлар президиумга чиққанларида мажлис аҳли уларни қизғин кутиб олдилар.

Мажлислар залининг балконида жуда кўп меҳмонлар ўлтиришибди. Ложаларда — совет ва чет эл мухбирлари.

Иттифоқ Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиясининг раиси депутат **Н. Н. Блохин** ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси ҳақида доклад қилди.

Шундан кейин депутатлар сессия кун тартибидаги учинчи масала юзасидан музокараларга киришдилар. Музокараларда Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат **Б. Бультрикова**, Яновский номидаги Киев сил касалликлари ва кўкрак хирургияси институти илмий-тадқиқот клиникасининг илмий раҳбари депутат **Н. М. Амосов**, Татаристон АССР нефть саноати участкасининг бошлиғи депутат **Г. Б. Саетгараев**, ВЦСПС секретари депутат **Н. Н. Романов**, Ўзбекистон КП Фарғона область комитетининг биринчи секретари депутат **Ф. Ш. Шамсуддинов**, СССР Соғлиқни сақлаш министри депутат **Б. В. Петровский** ўртоқлар гапирдилар.

Сўнгра кун тартибидаги тўртинчи масала СССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат **М. П. Георгадзе** сўзга чиқди.

Шу билан еттинчи чақириқ СССР Олий Советининг сессияси ўз ишини тамомлади.

(ТАСС).

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг

ҚОНУНИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йилги Давлат плани тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг СССР Министрлар Совети тақдим қилган 1970 йилги давлат плани Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет ва тармоқ комиссиялари тузатишлари ҳисобга олинган ҳолда маъқуллансин.

2-модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йилги давлат планининг қуйидаги асосий кўрсаткичлари тасдиқлансин.

	(1969 йилга нисбатан ўсиш процент ҳисобида).
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланиладиган миллий даромад	6 процент
Саноат маҳсулоти	6,3 процент
Шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	6,1 процент
Истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш	6,8 процент
Давлатнинг марказлаштирилган тартибда сарфлайдиган капитал маблағлари	7,8 процент
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	5,8 процент
Халқ хўжалиги бўйича иш ҳақи фонди	5,9 процент
Саноат фаолиятидан тушадиган фойда	11,2 процент

3-модда. 1969 йилдагига нисбатан 1970 йилда қуйидагиларни кўпайтириш таъминлансин:

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар	5,2 процент
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	6,3 процент
Аҳолига кўрсатиладиган маиший хизматлар	17,1 процент
Давлатнинг капитал маблағлари ҳисобидан қуриладиган уй-жой майдонини фойдаланишга топшириш	5 процент
Давлат бюджетида бўлган мактабгача тарбия муассасаларидаги болаларнинг сони	4,8 процент
Куни узайтирилган мактаблардаги ва группалардаги ўқувчиларнинг сони	12 процент
Олий ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	1,8 процент
Ўрта махсус ўқув юртларига ўқувчилар қабул қилиш	4,7 процент
Касалхоналардаги ўринлар сони	3,8 процент

4-Модда. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йилги давлат плани юзасидан Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг доимий комиссиялари: план-бюджет, саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот, халқ маорифи, фан ва маданият, савдо ва маиший хизмат доимий комиссиялари хулосаларида баён этилган таклифлар мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар қилган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиб шуларга доир тегишли қарорлар қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1969 йил 18 декабрь.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг

ҚОНУНИ

СССРнинг 1970 йилги Давлат бюджети тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи **қарор қилади:**

1-модда. СССР Министрлар Совети тақдим этган 1970 йилги СССР давлат бюджети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг план-бюджет комиссиялари ва тармоқ комиссиялари докладлари юзасидан қабул қилинган ўзгартишлар билан, жамийки даромадлар бўйича 144.928.030 минг сўм миқдорида ва жамийки харажатлар бўйича 144.656.421 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 271.609 минг сўм миқдорида ошиқ қилиниб тасдиқлансин.

2-модда. СССРнинг 1970 йилги давлат бюджетида давлат ва кооператив корхоналаридан ва ташкилотларидан келадиган даромадлар—оборот солиғи, ишлаб чиқариш фондлари учун олинадиган ҳақ, харид қилинган тўловлар, фойданинг эркин қолдиғи, фойдадан ажратмалар, даромад солиғи ва социалистик хўжаликдан келадиган бошқа даромадлар—жаъми 131.336.822 минг сўм миқдорида белгилансин.

3-модда. 1970 йилги давлат бюджетида халқ хўжалигини — оғир саноатни, бинокорлик индустрияси, енгил саноат ва озиқ-овқат саноатини қишлоқ хўжалиги, транспорт, уй-жой, коммунал хўжалигини ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришни маблағ билан таъминлашга қилинадиган харажатлар — жаъми 63.480.980 минг сўм миқдорида белгилансин.

4-модда. 1970 йилги СССР давлат бюджетида социал маданий тадбирларга — умумий таълим мактаблари, техникумлар, олий ўқув юртлари, илмий тадқиқот муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари, кутубхоналар, клублар, театрлар, матбуот, радио эшиттириш ҳамда маориф ва маданиятга доир бошқа тадбирларга; касалхоналар, болалар яслилари, санаторийлар ҳамда соғлиқни сақлаш ва физкультурага доир бошқа муассасаларга; пенсия ва нафақалар тўлашга ажратиладиган маблағлар жаъми 54.849.024 минг сўм миқдорида, жумладан, давлат социал-страхование бюджети бўйича 16.331.062 минг сўм миқдорида белгилансин.

5-модда. 1970 йилги давлат бюджетида мамлакат мудофаасига бериладиган маблағлар 17.854.000 минг сўм миқдорида белгилансин.

6-модда. 1970 йилги СССР давлат бюджети давлат ҳокимияти органларини, давлат бошқарув органларини, суд ва прокуратура органларини таъминлашга бериладиган маблағлар 1.710. 715 минг сўм миқдорида белгилансин.

7-модда. 1970 йилги иттифоқ бюджети даромадлар бўйича 80.919.931 минг сўм миқдорида ва харажатлар бўйича 80.648.322 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 271.609 минг сўм миқдорида ошиқ қилиб тасдиқлансин.

8-модда. Иттифоқдош республикаларнинг 1970 йилги давлат бюджетлари даромадлар ва харажатлар бўйича 64.008.099 минг сўм миқдорида белгилансин, шу жумладан иттифоқдош республикалар бўйича қуйидагича белгилансин:

	(минг сўм)
Россия Совет Социалистик Федератив Республикаси	34.203.720
Украина Совет Социалистик Республикаси	10.958.843
Белоруссия Совет Социалистик Республикаси	2.678.427
Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси	2.736.337
Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси	4.682.416
Грузия Совет Социалистик Республикаси	1.229.452
Озарбайжон Совет Социалистик Республикаси	1.302.876
Литва Совет Социалистик Республикаси	1.186.233
Молдавия Совет Социалистик Республикаси	722.658
Латвия Совет Социалистик Республикаси	822.842
Қирғизистон Совет Социалистик Республикаси	741.168
Тожикистон Совет Социалистик Республикаси	691.538
Арманистон Совет Социалистик Республикаси	879.359
Туркманистон Совет Социалистик Республикаси	629.686
Эстония Совет Социалистик Республикаси	547.544

9-модда. 1970 йилда умумиттифоқ давлат солиқлари ва даромадларидан иттифоқдош республикаларнинг давлат бюджетларига бериладиган ажратмалар қуйидаги миқдорда тасдиқлансин:

а) оборот солиғи тушимларидан: РСФСРга—32,7 процент, Украина ССРга — 27,2 процент, Белоруссия ССРга—64,3 процент, Ўзбекистон ССРга—100 процент, Қозоғистон ССРга — 100 процент, Грузия ССРга 75,7 процент, Озарбайжон ССРга — 79,5 процент, Литва ССРга — 75,2 процент, Молдавия ССРга — 37,8 процент, Латвия ССРга — 26 процент, Қирғизистон ССРга — 78,7 процент, Тожикистон ССРга — 100 процент, Арманистон ССРга — 100 процент, Туркманистон ССРга — 98,6 процент, Эстония ССРга — 35,8 процент;

б) 1970 йилда сотиладиган 3 процентли давлат ички ютуқ заёмидан келадиган пул миқдоридан 50 процент.

в) аҳолидан олинадиган даромад солиғидан Арманистон ССР ва Туркманистон ССР давлат бюджетларига—100 процент.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йил давлат планида кўзда тутилган тадбирларни маблағ билан таъминлаш учун 1970 йилда иттифоқ бюджети маблағларидан Ўзбекистон ССР давлат бюджетига 225. 110 минг сўм, Қозоғистон ССР давлат бюджетига 485.957 минг сўм ва Тожикистон ССР давлат бюджетига 43.768 минг сўм миқдорида маблағ ажратилсин.

10-модда. 1970 йилги СССР давлат бюджети юзасидан киритилган ва Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг доимий комиссиялари: план-бюджет, саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот, халқ маорифи, фан ва маданият, савдо ва маиший хизмат доимий комиссияларининг хулосаларида баён этилган таклиф ва мулоҳазаларни, шунингдек СССР Олий Совети палаталарининг мажлисларида депутатлар айтган таклиф ва мулоҳазаларни қараб чиқиб, шуларга доир тегишли қарорларни қабул қилиш СССР Министрлар Советига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ

Москва, Кремль, 1969 йил 18 декабрь.

Москва Кремль. СССР Олий Советининг VII сессияси. Суратда: депутатлар Иттифоқ Советининг мажлисида СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1970 йилги давлат планини тасдиқламоқдалар.
ТАСС фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

1968 ЙИЛГИ СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1968 йилги СССР Давлат бюджети даромадлар бўйича 130. 835. 896 минг сўм ва харажатлар бўйича 128. 558. 474 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 2. 277. 422 минг сўм ошириб ижро этилганлиги тўғрисидаги ҳисобот тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ

Москва, Кремль 1969 йил ,18 декабрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети **қарор қилади:**

1-модда. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари тасдиқлансин ҳамда бу асослар 1970 йил 1 июлдан бошлаб кучга киритилсин.

2-модда. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асосларини кучга киритиш тартибини белгилаш ва ССР Иттифоқининг қонунларини ушбу асосларга мувофиқлаштириш СССР Олий Советининг Президиумига топширилсин.

3-модда. Иттифоқдош республикаларнинг қонунларини ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асосларига мувофиқлаштириш иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1969 йил 19 декабрь.

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 19 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Йиллик планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

ОҚҚЎРҒОН	0,01	105,28	Ўрта Чирчиқ	0,03	90,54
ЯНГИЙЎЛ	—	103,00	Бекобод	0,08	85,10
ОРЖОНИКИДЗЕ	—	100,75	Бўка	0,07	83,53
Юқори Чирчиқ	0,02	93,61	Область бўйича	0,04	94,03

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 19 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(ЙИЛЛИК ПЛАНГА НИСБАТАН ПРОЦЕНТ ҲИСОБИДА).

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Оржоникидзе	18,5	98,5	Оққўрғон	3,8	78,3
Калинин	—	96,4	Ўрта Чирчиқ	12,2	73,0
Янгийўл	5,2	95,4	Бўка	3,4	63,7
Юқори Чирчиқ	5,2	87,3	Бекобод	4,7	58,3
Бўстонлиқ	0,1	86,6	Область бўйича	5,6	77,2

ЕТТИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ЕТТИНЧИ СЕССИЯСИ

ССР ИТТИФОҚИ ВА ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРНИНГ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУН АСОСЛАРИ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

Иттифоқ Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот комиссиялари Раиси депутат Н. Н. БЛОХИНнинг СССР Олий Совети еттинчи сессиясида қилган доклади

Докладчи қуйидагиларни айтди: соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот комиссиялари Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялари билан биргаликда менга ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси тўғрисида ахборот беришни топширдилар. Ана шу комиссиялар бу лойиҳани СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этган эдилар.

Коммунистик партия, Совет Иттифоқи халқлари, бутун прогрессив инсоният В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини нишонлашга тайёрланаётган кунларда мамлакатимиз давлат ҳокимиятининг олий органи соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини муҳокама қилмоқда.

Коммунистик партиянинг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленин Совет ҳокимияти ўрнатилган биринчи кунларданоқ, деб таъкидлади докладчи, халқ соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга жуда катта эътибор қилди. Совет давлати меҳнаткашларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги ғамхўрликни жаҳонда биринчи бўлиб ўз зиммасига олди. Лениннинг соғлиқни сақлаш халқ комиссарлигини таъсис этиш тўғрисидаги декрети соғлиқни сақлаш юзасидан энг прогрессив давлат системаси вужудга келтирилганлигидан далолат берди. Бу система мамлакатимиздаги барча гражданларнинг бепул малакали медицина ёрдами олишни таъминлади.

Халқ соғлиқни сақлаш ишларини ташкил этишнинг социалистик принциплари партиямизнинг программ ҳужжатларида, КПСС XXIII съездининг қарорларида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

СССР Олий Совети ўтган йили «СССРда аҳолига медицина ёрдамининг аҳволи ва соғлиқни сақлаш ишларини яхшилаш чоралари тўғрисида» ва КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Мамлакатда соғлиқни сақлаш ишларини янада яхшилаш ва медицина фанини ривожлантириш тўғрисида» қарор қабул қилган эдилар. Бу қарорлар партия ва давлатнинг совет халқи соғлиғи тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганликларини кўрсатувчи янги далилдир. Бу ҳужжатларда Совет мамлакатида соғлиқни сақлаш ишларини янада яхшилашга қаратилган энг муҳим тадбирлар белгилаб берилди.

СССРда, деб сўзини давом эттирди Н. Н. Блохин, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини оғишмай ошириш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш натижасида, соғломлаштириш ва санитария-гигиена чоралари кенг кўламда уюштирилганлиги натижасида аҳолининг соғлиғини мустаҳкамлаш йўлида катта муваффақиятларга эришилдг. Совет ҳокимияти ўрнатилгандан буён ўтган йиллар ичида совет кишиларининг умри икки баравардан зиёд узайганлигини айтиб ўтиш кифоядир. Аҳоли ўртасида умумий ва юқумли касалликлар, шунингдек меҳнат қобилиятини йўқотиш орқасида рўй берадиган касалликлар камайиб бормоқда.

Совет давлати соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантиришга йил сайин тобора кўп маблағ ажратмоқда. Бу йил соғлиқни сақлаш ишларига 8,5 миллиард сўм сарф қилинган бўлса, 1970 йилда бу сарфлар 9 миллиард сўмдан ҳам ошиб кетади, ёки 7,3 процент кўпаяди. 1970 йилда давлат социалстрахованиеси бюджети 16 миллиард сўмдан ортиқ бўлади.

Совет мамлакатидаги соғлиқни сақлаш муассасалари ривож топган моддий-техника базасига эгадир. Мамлакатимизда икки ярим миллион ўринли йигирма олти мингдан ортиқ касалхона, аҳолига амбулатория-поликлиника ёрдами кўрсатаётган 39 минг муассаса, 3 мингга яқин тез медицина ёрдами станцияси ва бўлимлари бор. 1969 йилнинг охирига келиб ҳар ўн минг киши ҳисобига касалхоналарда 106,7 ўрин тўғри келади, 1970 йилда эса ана шу кўрсаткич 109,7 га етади. Бу эса тараққий этган кўпгина капиталистик мамлакатлардаги кўрсаткичлардан анча ортиқдир.

Н. Н. Блохин айтдики, кейинги йилларда медицина саноати маҳсулотларини ишлаб чиқариш анча кўпайди, янги даволаш профилактика муассасалари ишга туширилмоқда, илмий тадқиқот институтлари ва лабораториялар кўпаймоқда. 1970 йилнинг ўзидагина соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантириш учун марказлаштирилган тартибда тўрт юз миллион сўмдан ортиқ капитал маблағ сарфланади. Бизнинг мамлакатимизда 618 минг врач ва икки миллионга яқин ўрта медицина ходимлари халқ соғлиғини муҳофаза қилмоқдалар.

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги қонунлар, деди докладчи, Коммунистик партиянинг халқ соғлиғини сақлаш ишларини янада яхшилашга қаратилган қарорларини амалга оширишга ёрдам бериши керак.

Комиссия раиси бу соҳада амалда бўлган қонунлар ҳали кодекслаштирилмаган, деб таъкидлади. Кўпинча ўзаро келишиб олинмаган, айни бир хил масалалар юзасидан турли вақтларда қабул қилинган, ўзаро боғланмаган жуда кўп ҳуқуқий ҳужжатларнинг мавжудлиги уларни амалда қўллашда қийинчиликлар вужудга келтирмоқда.

VII чақириқ СССР Олий Советининг IV сессиясида соғлиқни сақлаш тўғрисида амалда бўлган қонунларни такомиллаштириш зарур эканлиги кўрсатиб ўтилган эди. Соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот комиссиялари шуни эътиборга олиб, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қонун лойиҳалари тайёрловчи комиссиялари билан биргаликда ВЦСПС, СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги юридик комиссия иштирокида ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини ишлаб чиқдилар.

Н. Н. Блохин асослар лойиҳаси устида қандай иш олиб борилганлиги тўғрисида депутатларга сўзлаб берди ва лойиҳанинг матбуотда эълон қилиниши жамоатчилик ўртасида жуда катта қизиқиш туғдирганлигини, таъкидлади.

Докладчи, бундай деди: ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳаси СССР Олий Советининг муҳокамасига тақдим этилди. Бу лойиҳада Совет мамлакатида соғлиқни сақлаш ишларини партиямизнинг шу тўғридаги қарорларига мувофиқ ташкил этишни белгиловчи принципиал қоидалар баён қилинди. Н. Н. Блохин лойиҳанинг асосий низомларига тўхталиб ўтди.

Биринчи бўлим СССРда соғлиқни сақлаш ишларини ташкил этишнинг асосий принциплари ва вазифалари ҳамда коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида бу ишларни қонуний тарзда тартибга солиш йўлларини белгилайди. Бунда ҳар бир гражданнинг ўз соғлиғини сақлаш ҳуқуқини амалга ошириш учун энг муҳим гарантия мустаҳкамлаб берилади — ҳар бир граждан малакали текин медицина ёрдами билан таъминланади. Аҳолининг соғлиғини сақлаш барча давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг бурчи деб белгиланади. Шу билан бирга ўз соғлиғига ва атроф теваракдаги кишиларнинг соғлиғига эҳтиёт билан муносабатда бўлиш гражданнинг бурчи эканлиги таъкидлаб ўтилади.

Лойиҳада ССР Иттифоқи ва Иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш ишларига раҳбарлик қилишдаги компетенциялари тўғрисидаги асосий қоидалар баён қилинган. СССР Конституциясига мувофиқ, соғлиқни сақлаш соҳасидаги ижтимоий муносабатларни қонуний тарзда тартибга солиш — ССР Иттифоқи ва Иттифоқдош республикаларнинг биргаликда қиладиган ишларидан иборат бўлади. Бу — СССРдаги барча халқларнинг муштарак манфаатларини ҳам, ҳар бир Иттифоқдош республика халқининг ўзига хос манфаатларини ҳам ҳисобга олиш имконини беради. Шу сабабли лойиҳанинг еттинчи моддасида қуйидагилар таъкидлаб ўтилган: Иттифоқдош республиканинг давлат ҳокимияти олий органлари ва бошқариш органлари соғлиқни сақлашни ривожлантириш ва соғломлаштириш тадбирларини ўтказишга доир республика планларини белгилайдилар, соғлиқни сақлаш органлари ва муассасаларига раҳбарлик қиладилар, қонун актларини қабул қиладилар, шунингдек ўз қарамоғига ҳавола қилинган бошқа масалаларни ҳал этадилар.

Лойиҳада халқ соғлиғини сақлаш ишларининг аҳволи ва бу ишларни янада ривожлантириш учун, профилактика тадбирларини уюштириш учун, аҳолига кўрсатиладиган медицина ёрдамининг сифати ва медицина фанини ривожлантириш даражаси учун ССР Иттифоқи, Иттифоқдош ва автоном республикалар соғлиқни сақлаш министрликлари ва уларнинг органларининг жавобгарлиги таъкидлаб ўтилади.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советлари аҳоли соғлиғини сақлаш ишида муҳим роль ўйнайдилар. Даволаш-профилактика муассасаларининг кўпчилиги уларнинг қарамоғида. Шу сабабли лойиҳа маҳаллий советларнинг соғлиқни сақлаш муассасаларига раҳбарлик қилиш соҳасидаги функцияларини қонуний тартибда белгилаб бериш билан бир қаторда советлар зиммасига янги масъулиятли вазифаларни, шу жумладан аҳоли соғлиғини сақлаш муассасалари, корхоналари ва ташкилотлари ишларини мувофиқлаштириб олиб бориш, шунингдек соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан назорат қилиб туриш вазифаларини юклайди.

Партиямиз программасининг соғлиқни сақлаш муассасаларини бошқаришда жамоат ташкилотларини кенг қатнаштириш тўғрисидаги талаблари асослар лойиҳасида ўз ифодасини топди. Лойиҳанинг бир қанча моддаларида аҳолининг соғлиғини сақлашга доир асосий масалаларни ҳал этишда, соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонунларга риоя қилиниши устидан назорат ўрнатишда, санитария-курорт муассасаларининг фаолиятига раҳбарлик қилишда ва меҳнаткашларнинг дам олишини уюштиришда касаба союзларининг иштироки қонуний тарзда белгилаб берилган.

Лойиҳа аҳолининг соғлиғини сақлаш ишида колхозларнинг ва бошқа кооператив ташкилотларнинг ролини янада оширишни кўзда тутади.

Лойиҳада медицина кадрларини тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тўғрисидаги, медицина ходимлари ва фармацевтика ходимларининг профессионал ҳуқуқлари, бурчлари ва жавобгарлиги ҳақидаги, медицина ва фармацевтика фаолияти билан шуғулланиш тартиби тўғрисидаги масалаларни қонуний тарзда ҳал этиш муҳим ўрин олади. Врачлар ва бошқа медицина ходимларининг врачлик сирини сақлаш каби махсус профессионал бурчлари алоҳида кўрсатиб ўтилган. Лойиҳада қонун врачларнинг ҳамда бошқа медицина ходимларининг профессионал ҳуқуқлари, иззат ва ҳурматини қўриқлайди, деб таъкидланган.

Совет врачлари ўзларининг садоқатли меҳнатлари билан ҳақли равишда халқимизнинг ҳурмат — эҳтиромига сазовор бўлдилар. Врачнинг қасамёди жорий этилиши туфайли (қонун лойиҳасининг 13-моддаси) врач касбининг обрўйи янада ортади.

Докладчи сўзини давом эттириб, бундай деди: СССР аҳолисининг эпидемияга қарши санитария беҳатарлигини таъминлаш масалаларига лойиҳада катта эътибор берилган. III бўлимда санитария назорати органларининг ваколатлари, шунингдек давлат органлари, кооператив ва жамоат ташкилотларининг ташқи муҳитни покиза сақлаш, аҳолининг меҳнат ва турмуш шароитини соғломлаштириш соҳасидаги бурчлари кўрсатилади. Лойиҳада аҳолининг соғлиғини сақлаш мақсадларида лойиҳалаш қурилиш ва ишлаб чиқариш олдига қўйиладиган талабларни белгиловчи қоидалар бор.

Юқумли касалликларга қарши курашни уюштириш, деб таъкидлади Н. Н. Блохин, аҳолининг соғлиғини янада яхшилаш учун жуда катта аҳамиятга эгадир. У айтдики, бизнинг мамлакатимизда юқумли касалликларнинг олдини олиш ва уларга қарши кураш проблемалари муваффақиятли суратда ҳал этилмоқда. Асослар лойиҳасида аҳолининг соғлиғини сақлашни янада яхшилаш мақсадида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советлари ижроия комитетларининг корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг юқумли касалликларнинг олдини олиш ва уларни тугатиш ҳамда бу соҳада зарур чораларни амалга ошириш юзасидан бурчлари белгилаб берилган.

Ҳаммага хизмат қиладиган ва давлат соғлиқни сақлаш муассасалари томонидан кўрсатиладиган малакали текин медицина ёрдами билан гражданларни таъминлаш — совет мамлакатидаги соғлиқни сақлаш ишларининг энг муҳим принципидир. Бу принцип лойиҳада конкрет баён қилинган. Совет медицинаси касалликларнинг олдини олишга катта эътибор бераётганлиги уқтириб ўтилган. Медицина ёрдамининг ихтисослаштирилган турларини ривожлантириш, шунингдек диагностика ва хирургиянинг мураккаб методларини қўлланишда аниқ тартиб белгилаш, аҳолига дори-дармон билан ёрдам бериш ҳамда дори-дармон ишлаб чиқариш ва уларнинг бериш устидан контрол ўрнатиш тартиби ҳақидаги кўрсатмалар катта аҳамиятга эгадир.

Лойиҳа аҳолини даволаш-профилактика ёрдами билан яхшироқ таъминлаш ва даволаш ишларининг сифатини ошириш мақсадида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советлари ижроия комитетлари, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг тегишли даволаш муассасалари учун зарур бинолар, транспорт ва алоқа воситаларини ажратиб бериш ва медицина ходимларининг профессионал бурчларини бажарган вақтларида уларга ёрдам бериш соҳасидаги бурчларини кўзда тутади.

Комиссиянинг раиси яна қуйидагиларни айтди: ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасида оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тўғрисидаги муҳим қоидалар бор. Докладчи бизнинг мамлакатимизда оналар бутун халқ ҳурматига сазовор эканлигини, давлат томонидан муҳофаза қилиниб рағбатлантирилаётганлигини очиқ-равшан исбот этувчи бир қанча рақамларни келтирди.

Лойиҳада, деди докладчи, аёлларнинг оналик бурчини ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолият билан муваффақиятли суратда қўшиб олиб боришга имкон берадиган моддий ва ҳуқуқий гарантиялар кўрсатиб берилган.

Лойиҳа ёш авлоднинг соғлиғини сақлаш борасида бир қанча муҳим тадбирларни кўзда тутади, шунингдек соғлиқни сақлаш, ҳунар-техника таълими, маориф органларидан, тармоқ министрликлари ва идораларидан болалар ва ўсмирларни ўқитиш, уларнинг меҳнати, дам олиши ҳамда тарбия шароитларини яхшилаш масалаларини жамоатчиликнинг кенг иштироки билан биргаликда ҳал этишни талаб қилади.

Лойиҳада аҳолининг сиҳат-саломатлигини таъминлашнинг энг муҳим омиллари сифатида санаторий-курорт ишини, дам олиш ва жисмоний тарбияни уюштиришга катта эътибор берилган. Ҳозирги вақтда мамлакатимизда 803 минг ўринли беш мингга яқин санаторий, дам олиш уйлари ва пансионатлар бор. Уларда ҳар йили 9 миллиондан ортиқ киши даволанмоқда ва дам олмоқда.

Асослар лойиҳаси мамлакатимиздаги курорт бойликларидан мақсадга мувофиқ ва самарали фойдаланишни кўзда тутади ҳамда ВЦСПС ва СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг мамлакатда санаторий-курорт ишини уюштириш соҳасидаги вазифаларини белгилайди.

Н. Н. Блохин Қонун лойиҳаси марказий, республика газеталари ва маҳаллий газеталар саҳифаларида, меҳнаткашлар коллективларида кенг муҳокама қилинганлиги тўғрисида гапирди. У, СССР Олий Совети номигагина уч мингдан ортиқ таклиф олинганлигини айтди.

Депутат ўртоқлар, деди докладчи, қонун лойиҳасини муҳокама қилишда қатнашган барча ташкилотлар ва шахсларга лойиҳани тайёрлашда кўрсатган катта ва қимматли ёрдамлари учун сизларнинг номингиздан самимий миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Лойиҳани муҳокама қилиш билан боғланган ҳамма хатлар ва материаллар пухта ўрганиб чиқилди ва умумлаштирилди. Комиссиялар олинган таклиф ва мулоҳазаларни эътиборга олиб, лойиҳага бир қанча ўзгартиш ва қўшимчалар киритишди, айрим моддаларни аниқ ва равшан таърифлаб беришди, бир қанча янги қоидаларни лойиҳага киритишди.

Қонун лойиҳасини муҳокама қилиш давомида аҳолига медицина ёрдамини уюштиришни яхшилашга таалуқли таклифлар айтилди. Улуғ Ватан уруши инвалидларига медицина ва санаторий-курорт хизматини янада яхшилаш масалаларига алоҳида эътибор берилди. Комиссиялар бу масалани қараб чиқиш вақтида Улуғ Ватан уруши инвалидларига медицина ва дори-дармон билан ёрдам кўрсатишда улар белгиланган тартибда қўшимча имтиёзлардан фойдаланадилар, деган қоидани лойиҳага киритишни мақсадга мувофиқ деб топишди. Бу қоида лойиҳадаги 32 ва 52-моддаларнинг янги таҳририда баён қилинган.

Комиссиялар меҳнаткашларнинг соғлиғини сақлашда моддий гарантияларнинг муҳим роль ўйнашини эътиборга олиб, меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотган гражданлар бетоб бўлганларида социал страхование бўйича нафақа тўлаш шарти билан ишдан озод қилинадилар, деган қоидани асослар лойиҳасининг 32-моддасига илова қилиш зарур деб топдилар, қонуннинг бу қоидаси ишчилар ва хизматчиларгагина эмас, балки колхозининг янги намунавий уставига мувофиқ колхозчиларга нисбатан ҳам жорий қилинади.

Докладчи сўзининг охирида бундай деди: соғлиқни сақлаш тўғрисидаги янги қонунни жорий қилиш билан боғланган зарур ташкилий ва тушунтириш ишларини олиб бориш мақсадида соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асосларини 1970 йил 1 июлдан бошлаб кучга киритиш таклиф этилади.

Соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асослари лойиҳасини тайёрлаш ва муҳокама қилиш жамиятимизнинг кенг ва изчил демократизми ва гуманизмини, муҳим давлат масалаларини ҳал этишдан меҳнаткашларнинг астойдил манфаатдор эканлигини, ижтимоий манфаатлар билан ҳар бир гражданнинг манфаатлари чамбарчас боғланганлигини яққол намойиш қилди. Соғлиқни сақлаш соҳасидаги ижтимоий муносабатларини такомиллаштиришга, Ватанимизда соғлиқни сақлаш ишларини янада ривожлантиришга ёрдам беради.

СССР Олий Советининг ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг соғлиқни сақлаш тўғрисидаги қонун асосларини қабул қилиши Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосий ижтимоий бойлигимиз тўғрисида — совет халқининг сиҳат-саломатлиги тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи янги далил бўлади.

СЪЕЗД МАТЕРИАЛЛАРИ ПЛЕНУМ МУҲОКАМАСИДА

КПСС XXIII съезди тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Ўрта Чирчиқ районининг меҳнаткашлари қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Пахтачилик билан бир қаторда дон етиштириш ҳам йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Чорвачиликка эътибор бериш бирмунча яхшиланди.

Райондаги Охунбобоев номли, «Полярная звезда», Терешкова номли, «Партия XXII съезди» ва бошқа бир қанча колхозларнинг деҳқонлари бу йилги об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, ҳар гектар ердан мўл пахта ҳосили етиштиришга эришдилар. Пахтакорлар мажбурият ҳисобига ҳам ўнлаб тонна «оқ олтин» топширдилар. Илғор хўжаликлар беш йилликнинг тўртинчи йилини муваффақиятли якунлаб, келгуси йил мўл ҳосили учун ҳам пухта замин тайёрламоқдалар.

Район хўжаликларида эришилган ютуқлар билан бирга бир қатор камчиликлар ҳам мавжуддир. Яқинда бўлиб ўтган район партия комитетининг пленуми колхозчилар Бутуниттифоқ III съезди натижаларини муҳокама қилиш билан бирга, ана шу камчиликларни бартараф этиш вазифаларини батафсил ва кенг муҳокама қилди.

Район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ М. Қўчқоров ўз докладида илғор колхозларнинг ибратли ишларини алоҳида кўрсатиб ўтди. Йўл қўйилган камчиликларни ўринли танқид қилди.

— Шуни афсус билан айтиш кераки, — деди докладчи, — районда ҳалига қадар пахта тайёрлаш плани бажарилгани йўқ. Район хўжаликлари шу кунга қадар 51 минг 031 тонна пахта топшириб, йиллик планни 90,48 процент бажарди. Бир хил шароитга эга бўлган 158 участка ва бригададан 53 таси планини ошириб бажарди. 416 звенодан 147 тасигина маррага етди. 8 колхоз, 3 та ўқув хўжалиги, 100 бригада, 269 звено ҳалига қадар марраға етгани йўқ. Кўпгина хўжаликларда ҳар гектар ердан олинган ҳосил 20 центнерданга аранг етди.

Докладчи жамоат чорвачилигини ривожлантириш, маҳсулдорлигини ошириш соҳасидаги камчиликларга ҳам батафсил тўхталиб ўтди. Шу билан бирга бу камчиликларни тузатишда ички резервлардан самарали фойдаланиш зарурлигини айтди.

«Полярная звезда» колхозининг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, колхозчилар Бутуниттифоқ III съезди делегати ўртоқ Ким Пен Хва пленум қатнашчиларига съезд таассуротлари ҳақида сўзлаб берди. У колхоздаги барча ишлар съезд қарорлари асосида амалга оширилажагини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ленин номли колхоз партия ташкилотининг секретари Юн Васильевич сиёсий ташкилотчилар, сиёсий ахборотчилар съезд материалларини колхозчиларга кенг тушунтираётганликлари ҳақида конкрет мисоллар билан гапириб берди.

Биз, — деди у, — съезд материалларини колхоз ишлаб чиқаришига боғланган ҳолда ўрганяпмиз. Шу билан бирга колхозчиларимизнинг бутун куч ва эътиборини ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш, мелиорация шохобчаларини яхшилаш, чорвачиликни сердаромад соҳалардан бирига айлантиришга қаратяпмиз.

Карл Маркс номли колхознинг илғор механизатори Ҳосиятхон Сандаҳмедова, Терешкова номли колхознинг бош бухгалтери Мирза Каримов, «Партия XXII съезди» колхози партия ташкилотининг секретари Ҳошим Мадалиев ва бошқа нотиқлар колхознинг янги намунали Уставида хўжаликда ишни демократик принцип асосида ташкил қилиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, шунингдек техникадан, минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш вазифалари конкрет кўрсатиб берилганлигини айтдилар, колхознинг янги Уставини бир оғиздан маъқуллаётганликларини мамнуният билан қайд қилдилар.

Пленум қатнашчилари дала ишларини уюшқоқлик билан ташкил қилиш, шудгорлашни жадаллаштириш, минерал ва маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланишдаги вазифаларга алоҳида тўхталиб ўтдилар. Шу билан бирга, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, ҳар бир ишнинг сифатли бажарилишига эришиш, колхоз ерларининг талон-торож бўлишига йўл қўймаслик ҳақида ҳам батафсил гап бўлди.

Пленум қабул қилган қарорида колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди қарорларини якдиллик билан маъқуллади. Меҳнаткашлар ўртасида съезд ҳужжатларини ўрганиш юзасидан конкрет тадбирлар белгилади.

* * *

Ўша куни район колхозларида сайланган колхозчилар вакилларининг йиғилиши ҳам бўлиб ўтди. Йиғилиш район колхозчилар кенгашини 49 кишидан иборат қилиб сайлади. Кенгаш раиси қилиб район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Қўчқоров, унинг ўринбосарлари қилиб «Полярная звезда» ва Охунбобоев номли колхозларнинг раислари Ким Пен Хва, М. Рўзиматов ўртоқлар сайландилар.

* * *

Колхозчилар Бутуниттифоқ III съезди ишларининг якунларига бағишланган бундай йиғилишлар Янгийўл, Оржоникидзе, Калинин ва Юқори Чирчиқ районларида ҳам бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари район колхозлар кенгашини тузди. Шу билан бирга область колхозчилар кенгаши конференциясига ўзларининг вакилларини сайладилар.

Халқаро аҳвол

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ФЕДЕРАЛ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

ПРАГА, 18 декабрь. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасининг Молия министри Р. Рогличек федерал мажлис сессиясида миллатлар палатасида доклад қилиб, бундай деди: Федерал ва республика бюджетларининг 1970 йилга мўлжалланган лойиҳалари мамлакатдаги ҳозирги мавжуд проблемаларни бартараф этиш ва халқ хўжалигини янада тараққий эттиришни таъминлашга қаратилган.

Уч бюджетнинг умумий харажатлари 167 миллиард крон бўлиб, бу йилгига нисбатан 8,7 процент ортади. 1970 йилда 110 мингга яқин квартира қурилиши керак. Бу шу йилгига қараганда 10 минг квартира кўпдир.

Маориф, соғлиқни сақлашни ривожлантириш учун ҳамда социал эхтиёжлар учун катта маблағлар ажратилади. Бюджетлар планлаштирилган капитал маблағларни пул билан тўла таъминлайди. Мудофаа учун сарфланадиган харажатлар 5,9 процент ортади. 1970 йилда федерал ва республика бюджетларининг умумий даромади 10,6 процент кўпайиб, 170 миллиард кронга етади.

Федерал мажлиснинг миллатлар палатаси билан халқ палатаси суд ишларини, суд ва прокуратурани ташкил этиш масалаларини йўлга қўювчи бир қанча қонун лойиҳаларини қабул қилдилар. Икки ва ундан ортиқ боласи бўлган аёлларнинг ҳомиладорлик отпускасини ошириш тўғрисида ҳам қонун қабул қилинди.

БЕШ ТИЛДА

КАРОЧИ, 18 декабрь. (ТАСС). Карочида беш тилда урду, бенгал, синдхи, пушту, инглиз тилларида В. И. Лениннинг таржимаи ҳоли нашр этилди. Покистоннинг маҳаллий «Либерти», «Пресс», «Элита», «Трэйд энд индастри» ва бошқа нашриётлари китобни чиройли қилиб чиқариш учун кўп меҳнат сарф этдилар. Бу китоб мамлакат кенг жамоатчилик оммасини улуғ доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти билан таништиради.

Аҳоли Лениннинг таржимаи ҳолига зўр қизиқиш билан қарамоқда. Нашриётларга китобни босиб чиқариш учун янги-янги заявкалар келмоқда.

ЦЕЙЛОН АҲОЛИСИ

КОЛОМБО, 18 декабрь. (ТАСС). Бу ерда эълон қилинган маълумотларга кўра, Цейлон аҳолиси 12,5 миллион кишига етган. Орол аҳолиси ҳар йили ўртача қарийб 300 минг киши кўпаяди.

УЛАН БАТОРДА КЕНГАШ

УЛАН-БАТОР, 18 декабрь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси, Хитой Халқ Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқи ўртасида темир йўл пассажир қатнови тўғрисида кеча бу ерда протокол имзоланди. Протоколда Москва—Забайкальск—Пекин, Москва—Улан-Батор—Пекин, Москва—Улан-Батор, Москва—Пхеньян, Пекин—Ханой, Пекин—Пхеньян, Пекин—Улан-Батор, Улан-Батор —Иркутск, Москва—Баян—Тумэн линияларида бевосита қатнайдиган пассажир поездлари ва вагонлари ҳаракатининг 1970—1971 йилги графиги белгиланди.

8 декабрдан 17 декабргача бўлиб ўтган кенгашда Монголия Халқ Республикаси транспорт министрлигининг таклифига биноан, беш мамлакат делегациялари қатнашди. Кенгаш ишчанлик вазиятида ўтди.

Охирги шундай кенгаш 1966 йилда бўлган эди.

«ФАШИЗМНИ ИМПОРТ» ҚИЛИШ

БОНН, 18 декабрь. (ТАСС). Ғарбий Германияда меҳнат қилаётган грек ишчилари Бонн билан Афина ўртасида тузилган маданий битимга қарши норозилик билдирмоқдалар. Франкфурт—Майндаги уч минг грек ишчисининг вакиллари бу битимни «Греция фашизмини Германия Федератив Республикасига тўғридан-тўғри импорт қилишдир», деб таърифладилар.

Грек ишчиларининг вакиллари Грециядаги қамоқ лагерларининг йўқотилишини ва барча сиёсий маҳбусларнинг озод қилинишини талаб этдилар.

КУБАДА ҳокимиятни халқ ўз қўлига олгандан кейин жуда катта ўзгаришлар бўлди. Республикада хўжаликнинг барча соҳалари жадал ривожланмоқда. Балиқчилик кооперативлари тузилди, балиқчилик институти ташкил топди, мамлакатда балиқ тайёрлаш революциядан олдинги даврга қараганда икки баравар ошди.

Суратда: балиқ овлаш пайти. Пренс-Латин-ТАСС фотоси.

22 ДЕКАБРЬ — ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИ

ИЛЬИЧ ЁҚҚАН ЧАРОҒ

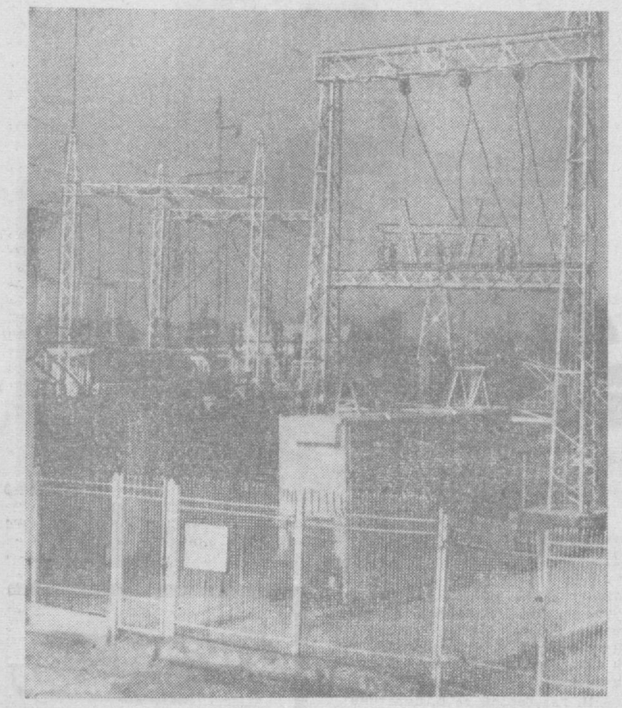

ЯНГИЙЎЛДАГИ «Ойдин» подстанцияси энергетиклар куни шарафига фойдаланишга топширилди. Бунда «Ташэлектросеть» ишчиларининг хизмати катта.

Шунингдек, Янгийўл районининг Новомихайловка қишлоғида минг киловольт кучланишли трансформатор ўрнатилди. Бунда участка раҳбари Н. Одилов (ўнгда), бригада аъзолари мастер П. Эргашев ва катта электромонтер Т. Галиев ўртоқлар ҳиммат кўрсатиб ишладилар.

А. Левченко фотолари.

НУРАФШОН ЎЛКА

ЎЛКАМИЗ ҳақиқатан ҳам чароғон. Унинг туни ҳам кундузгидай латофатли ва кўркам. Шаҳарлар ва қишлоқлар узра сонсиз-саноқсиз юлдузлар сингари порловчи Ильич лампочкалари қоронғу тунни ёп-ёруғ кундуздай ёритиб туради. Ҳозир ҳеч бир хонадонни электр нурисиз тасаввур этиш мумкин эмас. Бу ҳаётбахш қувват меҳнатимизни енгил, турмушимизни фаровон, ўлкамизни чароғон этмоқда. Бу бутун мамлакатни электрлаштириш юзасидан улуғ доҳий Владимир Ильич Ленин кўрсатмалари асосида қилинган тарихий ишлар самарасидир.

В. И. Ленин совет халқини коммунизмнинг моддий-техника базасини қуришнинг асосий омилларидан бири бўлган электрлаштириш ҳақидаги таълимот билан қуроллантирибгина қолмай, тарихда биринчи марта электрлаштириш давлат плани — ГОЭЛРО планини ишлаб чиқиш ташаббускори ва илҳомчиси бўлибгина қолмай, уни амалга оширишнинг биринчи раҳбари ҳам бўлди.

1920 йилнинг 22 декабрида бўлиб ўтган Советларнинг Бутуниттифоқ VIII съездида мамлакатни электрлаштириш плани бир овоздан маъқулланди. Шунда В. И. Ленин ГОЭЛРО планини партиянинг иккинчи программаси, буюк хўжалик қурилишининг биринчи одими деб атади.

Ленинча ГОЭЛРО плани бутун мамлакатимизнинг электрлаштириш юзасидан бошланган ишнинг дастлабки қадами эди. Бу планда вайрон бўлган саноатни тиклаш қатори яқин ўн-ўнбеш йил ичида умумий қуввати 1,75 миллион киловатт бўлган 20 та янги район ёқилғи ва ўнта гидроэлектростанциялар қуриш назарда тутилган эди. Бунда сув энергиясидан ва маҳаллий ёқилғи ресурсларидан кенг фойдаланишга алоҳида эътибор бериш зарурлиги уқтирилган эди.

Совет халқи социалистик қурилишнинг ленинча программасини амалга ошираборибб. ГОЭЛРО планини белгиланган муддатдан анча илгари рўёбга чиқарди. Орадан яна ўн беш йил ўтгач у деярли уч баравар ортиғи билан бажарилди. СССР 1946 йилдаёқ электр энергия ҳосил қилиш даражаси жиҳатидан Европада биринчи ва жаҳонда иккинчи ўринга чиқди. ГОЭЛРО плани қабул қилинган 1920 йилда эса мамлакатимиз бу кўрсаткич жиҳатидан жаҳонда 18-ўринда турар эди.

Коммунистик партиянинг ленинча миллий сиёсати барча иттифоқчи республикаларда энергетиканинг тез суръатлар билан ривожланишини таъминлади. ГОЭЛРО планида Туркистон ўлкасида умумий қуввати 40 минг киловатт бўлган гидроэлектростанциялар қуриш назарда тутилган эди. Шу планга мувофиқ 1923 йилда тўнғич гидроэлектростанция Бўзсув ГЭСи қурилиши бошланди. У 1926 йилнинг 1 майида ишга туширилди. Бу ГОЭЛРО плани бўйича СССРда ишга туширилган биринчи гидроэлектростанция эди. Шундай қилиб ўшанда республикамизда йирик энергетика базасини вужудга келтиришга асос солинди.

АГАР 1924 йилда Ўзбекистондаги барча электростанцияларнинг қуввати 8,5 минг киловаттни ташкил этган бўлса, 1940 йилга келиб 171,3 минг киловаттга етди ва 480 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилди. Улуғ Ватан урушидан кейинги йилларда нурхоналар қуриш кўлами жуда кенгайди. 1948 йилда Фарҳод гидроэлектростанциясининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бу ГЭСнинг ишга туширилиши Ўзбекистон энергетикаси тарихида жуда катта воқеа бўлди. Сирдарёнинг сувидан ҳам кўпроқ фойдаланиш имкони туғилди. Шу туфайли янги қўриқ ерлар очилди.

1948 йилдан кейинги даврда республикамизда умумий қуввати 3.5 миллион киловаттдан кўпроқ бўлган нурхоналар фойдаланишга топширилди. Ангрен, Навоий, Тошкент ва Тахиатош ГРЭСлари шулар жумласидандир. **Республикада электр қуввати ҳосил қилиш 1913 йилдагига қараганда 5 минг баравар ортди.**

Шуниси қувончлики, колхозлар ва совхозлар ҳам электр қувватини тобора кўпроқ истеъмол қиладиган бўлиб бормоқдалар.

ОБЛАСТИМИЗ қишлоқ хўжалигини электрлаштириш ишлари 1935 йилда бошланган эди. Майда ГЭСлар ва дизель ёнилғиси асосида ишлайдиган станциялар қурилган эди. Одатда уларнинг қуввати 15 киловаттдан 60 киловаттгача бўларди. Чунки мавжуд бўлган майда хўжаликлар учун унчалик катта қувватларнинг кераги ҳам йўқ эди.

Колхоз ва совхозларнинг ривожланиши, йириклашиши ҳамда олинаётган даромаднинг кўпайиши электр энергиясига бўлган эҳтиёжни ҳам орттирди. 1946 йилдан бошлаб бирмунча йирикроқ колхозлараро қишлоқ нурхоналари қурила бошланди. Уларнинг қуввати бир неча юз киловаттни ташкил этарди. 1945-1955 йилларда областимиз қишлоқ электр станцияларида нур ҳосил қилиш 3,2 баравардан зиёдроқ ортди ва 18 миллион киловатт-соатни ташкил этди. 1953 йилдан бошлаб эса колхозлар ва совхозларни ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарини электрлаштириш кескин кенгайди ва уларни давлат энергетика тармоқларига улаш юзасидан дастлабки ишлар қилина бошланди.

Бу қишлоқларни электр билан таъмин этишни янада ривожлантириш ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига жорий қилишни янада кенгайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Қишлоқ хўжалик корхоналарини электр қуввати билан марказлашган усулда таъмин этишнинг ривожланиши колхоз ва совхозларда майда ва қимматбаҳо станциялар қуришни кескин камайтиришга олиб келди.

Тошкент электр тармоқлари корхонаси коллективи истеъмолчиларни электр қуввати билан тўхтовсиз ва сифатли таъмин этиб туриш масаласига алоҳида эътибор бермоқда. Бу соҳада жуда катта қурилиш-монтаж ишлари амалга ошириляпти. Шунинг учун ҳам **Тошкент областини тўла электрлаштириш Ўрта Осиёда биринчилар қатори тугатилди.** Барча шаҳарлар, район марказлари, ишчи посёлкалари ва қишлоқлар Ильич нуридан баҳраманд. Буларнинг ҳаммасига нур давлат электр тармоқлари сингари ишончли манбадан етказиб беріляпти.

Шу беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида областда қишлоқ ва шаҳарларни электрлаштириш соҳасида жуда катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Турли кучланишдаги электр қуввати узатиб берадиган 3500 километр узунликдаги линиялар қурилди ва фойдаланишга топширилди. Ҳаммаси бўлиб 200 минг киловаттдан ортиқроқ қувватга эга бўлган 600 та подстанция ишга туширилди. **Йил бошидан буён қишлоқ хўжалик — истеъмолчиларига бир неча юз миллион киловатт-соат, шу жумладан ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун бир неча юз миллион киловатт-соат электр қуввати реализация қилинди.** Бу 1965 йилда реализация қилинган электр қувватига нисбатан деярлик бир неча баравар кўпдир.

ҲОЗИРГИ вақтда областимиздаги колхоз ва совхозларда 7 мингдан ортиқ электр моторлари ишлаб турибди. 1949 йилда эса уларнинг сони 100 та эди. Электр узатиш тармоқларининг умумий узунлиги 12 минг километрдан кўпроқни ташкил этади. Ялпи қуввати 600 минг киловатт бўлган 260 дан ортиқ трансформатор подстанцияси ишлаб турибди.

Корхонамиз колхоз ва совхозларга қарашли электр асбоб-ускуналарини ишлатишда уларга лозим техника ёрдами кўрсатишни ҳам йўлга қўйган. Айни вақтда электр тармоқлари ва трансформатор пунктларини корхонамиз балансига қабул қилиш ишлари олиб бориляпти. Бу электр тармоқларини эксплуатация қилиш маданиятини яхшилашга олиб келади.

Энергетикларимиз катта довон ошдилар. Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, ишнинг асосий турлари бўйича йиллик планни бажаришди. Бу муваффақиятга ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобланган мастерлардан В. Пикалов, В. Шкредов, старший мастер М. Мираҳмедов, электрмонтер К. Азимов ва бошқа ўнлаб энергетикларимиз ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Коллективимиз ўз байрамини нишонлар экан, КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигини электрлаштириш бўйича ишларни кучайтириш юзасидан белгилаган тадбирларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун бундан буён ҳам зўр ғайрат ва шижоат билан меҳнат қиладилар.

М. САИДОВ,
Тошкент электр тармоқлари корхонаси директори.

ҚАЛБ ҚУВОНЧЛАРИ

● Бу йил мамлакатимиз энергетиклари халқ хўжалиги эҳтиёжи учун деярли 690 миллиард киловатт-соат электр қуввати етказиб берадилар. Ўтган йили 638 миллиард киловатт-соат нур ҳосил қилинган эди.

● Совет Иттифоқи 1959 йилдан бошлаб йирик гидроэлектрстанциялар ҳамда уларга ўрнатилган ҳар бир агрегат қуввати бўйича жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб келмоқда.

● СССР даги гидроэнергия запаслари 420 миллион киловаттни ташкил этади. Бу эса АҚШ дагига қараганда 3,5 баравар, Канадагига қараганда 5 баравар кўпдир.

● 1913 йилда ҳозирги Ўзбекистон территориясидаги электр станцияларида ҳаммаси бўлиб 3,3 миллион киловатт-соат нур ҳосил қилинган эди. Эндиликда эса ҳар йили бунга қараганда беш минг баравар кўп электр қуввати ишлаб чиқарилмоқда.

● Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш тез суръатлар билан олиб бориляпти. Ҳозирги вақтда областимиз колхоз ва совхозларида 7 мингдан ортиқ электр моторлари ишлатиляпти. Областимиз қишлоқ хўжалиги бўйича нур истеъмол қилиш беш йиллик бошидан буён деярли икки баравар кўпайди. Биргина «Қизил Ўзбекистон» колхози ўтган йили рўзғор ва ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун 3,48 миллион киловатт-соат электр қуввати истеъмол қилди.

● Областимизда ҳар бир қишлоқ аҳолиси ҳисобига электр қуввати истеъмол қилиш бу йил 225 киловатт-соатни ташкил этади. 1965 йилда у 159,8 киловатт-соат эди.

НУР ИШҚИДА

Электр! Бу кўз ўнгимизда улкан корхоналарни ҳаракатга келтираётган, электровозларни пўлат излардан одимлашини таъминлаётган, кечаларимизни кундуздек чароғон этаётган нур-зиё қудратидир. Кун сайин юксалиб бораётган халқ хўжалигимиз қайси бир тармоғининг ривожланишига назар солманг, унда эришилаётган ютуқларни электр қувватисиз тасаввур қилиш қийин.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигида ҳам электрдан кенг фойдаланилмоқда. Мана, оддий бир мисолни олиб кўрайлик. Тошкент областидаги 4-«Чиноз» совхози фермасида илгари 290 соғин сигирга 30 соғувчи қарар эди. Сут соғувчи машиналардан фойдаланиш туфайли эса 14 сут соғувчи ишлайдиган бўлди. Электрдан фойдаланиш сут соғувчиларни оғир қўл меҳнатидан халос қилиш билан бирга фермада сут ишлаб чиқариш таннархини ҳам арзонлаштирди.

Электр қувватига бўлган халқ хўжалиги талабини қондириш борасида бизнинг нурхонамиз коллективи ҳам ҳормай-толмай меҳнат қилиб келаяпти. ГРЭСимиз нурчилари бу йил ҳам ўз байрамларини ажойиб ютуқларни қўлга киритиш билан кутиб олаётирлар. Ўтган 11 ойлик бўйича электр қуввати ишлаб чиқариш графиги муваффақиятли адо этилди. Нурчиларимиз шу ойлар мобайнида 5 миллиард киловатт-соатдан зиёд электр қуввати ишлаб чиқардилар.

Беш йилликнинг тўртинчи йили бошларида барча корхоналар қатори нурхонамиз коллективи ҳам ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олиб ишлай бошлади. Қишнинг оғир келиши йил бошида талайгина қийинчиликларни енгишимизга тўғри келди. Ана шу чоғларда ҳам нурчиларимиз фидокорона меҳнат қилиб, графикда белгиланган электр қувватини ишлаб чиқаришга ҳаракат қилдилар.

Нурхонамиз республикада табиий газ билан ишлайдиган йирик ГРЭСлардан биридир. Биз ҳар бир киловатт-соат энергиянинг таннархини озайтириш учун тинмай курашаяпмиз. Автомат ва приборлардан, механизмлардан унумли фойдаланиш туфайли шу кеча-кундузда ҳар куни 18—20 миллион киловатт-соат электр қуввати тайёрлашга муваффақ бўлмоқдамиз.

Нурчиларимиз ёқилғини иқтисод қилиш соҳасида ҳам ажойиб ютуқларни қўлга киритаётирлар. Улар йил бошидан бери 3570 тонна шартли ёқилғи тежаб қолдилар. Доҳий юбилейи шарафига тежамкорлик бўйича олган мажбуриятимиз муваффақиятли бажарилди.

Ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш хом ашё ва маблағларни иқтисод қилиш, илғор тажрибаларни кенг қўллаш борасида ихтирочи ва рационализаторларимиз ҳам диққатга сазовор ишларни амалга оширишмоқда. Улар «Маҳорат ва изланишимиз — беш йилликка» шиори остида тинмай изланиб, шу кунга қадар 110 дан ортиқ рационализаторлик таклифи киритдилар. Улардан амалга оширилганлари ҳисобига корхонамиз қарийб 43 минг сўм иқтисодий фойда кўрди. Ижодкорларимиз мавжуд блокларнинг қувватини ошириш борасида ҳам тинмай изланмоқдалар.

Марказий бошқарув пульти инженерлари, турбина цехи азаматлари айниқса, биринчи турбина цехи нурчиларидан Ф. Трехова, Р. Сибгатуллин, В. Козлова, Ф. Габдураҳмонов каби моҳир машинистларнинг фидокорлик кўрсатиб ишлаши туфайли бу аҳил коллектив цехлараро мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Бу ерда илғор иш усулларидан унумли фойдаланилганлиги ҳам ойлик план-топшириқлар доимо 110 процентгача етказиб бажарилаяпти.

Мана, нурхонамизга яна бир нурбулоқ қўшиляпти. Бу Таш-ГРЭСстрой» бошқармаси бунёдкорларининг энергетиклар кунига тайёрлаган муносиб совғаси — нурхонанинг 9-блокидир. Бу нурбулоқ ишга тушиши билан ГРЭС имиз қуввати 1 миллион 440 минг киловаттга етади.

ГРЭСимизнинг истиқболи янада порлоқ. 1972 йилга бориб, бу ерда 12 та блок бир йўла ишлайди. Шунда нурхонамиз қуввати қарийб 2 миллион киловаттга етади.

Улуғ доҳий юбилейига тараддуд кўрар эканмиз, унинг бутун мамлакатни электрлаштириш ҳақидаги сўзларини амалга оширишда ҳисса қўшаётганимиздан беҳад ҳурсандмиз.

М. ХЎЖАМИЕРОВ,
Тошкент ГРЭСи марказий бошқарув пультининг навбатчи инженери.

ГОЭЛРО ТЎНҒИЧИ

Электростанциямиз ГОЭЛРО плани асосида мамлакатда бунёд этилган биринчи нурхонадир. Ҳали-ҳали эсимда ўша дамлар. Бўзсув ГЭСи қурилармиш, унинг лойиҳасини доҳий В. И. Ленин маъқуллабди, деган хушхабар бир зумда бутун Тошкент узра тарқалди. Ҳамманинг оғзида гидр қурилиши бўлиб қолди. Халқимиз у ҳақда қўшиқ ҳам яратди.

Энергетикамизнинг ҳозирги муваффақиятлари, эришган юксак чўққилари нуқтаи назаридан қараганимизда Бўзсув ГЭСи заррачадек туюлади. Лекин Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги дастлабки йиллар, ўша вақтдаги қийинчиликлар, вайронагарчиликлар шароитида бу нурхонанинг бунёд этилиши жуда катта воқеа бўлди. Тарихий воқеа бўлди десак ҳам муболаға қилмаган бўламиз.

Нурхонамизнинг биринчи ва иккинчи агрегатлари 1926 йилнинг биринчи майида — халқлар қардошлиги, бирдамлиги байрами куни ишга тушган эди. Бунинг учун уч йил фидокорона меҳнат қилинди. Руслар, ўзбеклар, татарлар, тожиклар ва бошқа миллат вакиллари бир ёқадан бош чиқариб, ягона, аҳил, иноқ оила аъзолари сингари елкама-елка туриб ишладилар.

ГЭСимиз қувватини ошириш ишлари кейинги йилларда ҳам давом этди. Учинчи агрегат 1929 йилда, тўртинчиси эса 1936 йилда ишга туширилди. Тўрттала генераторнинг қуввати 6 минг от кучига тенг бўлди. Ҳозир коллективимиз ҳар куни салкам юз минг киловатт соат нур ҳосил қилмоқда.

Яқинда биз нурхонада ҳосил қилинган электр қувватининг жамини хомчўт қилиб чиқдик. Халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун салкам 2 миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарибмиз. Бу хазилакам гап эмас.

Улуғ айёмимиз арафасида корхонамиз кекса ишчилари номини бирма-бир ҳурмат ва иззат-икром билан тилга олиб ўтгинг келади. Р. Ғозиев, К. Хотунцев, Н. Мухиев, М. Ёқубов, А. Тарасов ўртоқлар шулар жумласидандир. Мен ҳам ана шу ветеран ишчилар сафида бўлганим, тўнғич ГЭСимизни қуриш ва агрегатларни бошқаришда фаол иштирок этганлигим билан чексиз фахрланаман.

Ҳозир ГЭСимиз ишчи-хизматчилари сафида бор-йўғи 12 киши ишлаяпти. Яқин-яқинларгача 200 га яқин киши меҳнат қиларди, бу ерда. Ишлаб чиқариш жараёнларини тўла механизациялаш ва ва автоматлаштириш, энергетикамиз эришган муваффақиятларни кенг жорий қилиш туфайли меҳнат унумдорлиги ўнларча баравар ошди.

Р. ПИДАЕВ.
Бўзсув ГЭСининг машинисти.

МИНГ ТАСАННО

РЕПОРТАЖ

ОДАМЛАР меҳнатига разм солиб, бир эзгуликни пайқайсизми? Кимдир сиз учун бежирим кийим тикади, кимдир тушлигингизга лаззатли таом тайёрлаб қўяди. Яна биров узоқ сафарингизда оромингизни бузмаслик учун равон машина бошқаради. Яна бошқа бир одам ер тагидан руда ё кўмир қазийди, уйингизни иситади, унга нур бахш этади. Шундай олийҳурмат азамат коллектив ҳузурида бўлганимизда фикри-ёдимизни юқоридаги ҳислар чулғаб олди.

Пойтахтимизнинг Шота Руставели кўчаси бўйида Тошкент электр ва иссиқлик маркази жойлашган. Бу ерда кечаю-кундуз меҳнат жўш уради.

Танишувимизни энг оддий — ремонт цехидан бошладик. Чунки корхонадаги мавжуд қозон-иситиш, турбина, электр, химия цехлари ва бошқалар шу цех билан нафас олади, десак таъбир жоиз бўлади. Ўзи чувакроқ, лўнда гапиришни яхши кўрадиган цех бошлиғи Аркадий Михайлович Резанов айни вақтда корхона партия ташкилотининг секретари экан.

— Бултур, қиш оғир келган йили, коллективимиз яна бир синовдан ўтган эди, — деб ҳикоя қилади у, — ишчиларимиз кундузги сменадан кейин тунда ҳам қолиб ишлашди. Бу йилги мавсумда эса ҳамма иш қуролимиз шай турибди.

Чиндан ҳам цехда бутун диққат-эътибор ишлаб чиқаришни узлуксиз ташкил этишга қаратилган. Шунинг учун ҳам барча цехларнинг ишчилари ремонт цехи коллективидан миннатдор. Улар «12-НДС» насосларини икки йилга етарли қилиб ремонтдан чиқаришяпти.

Икки томонда саф тортган дастгоҳлар ёнида ишчилар деталлардан нигоҳ узишмасди. Шулардан бири Петр Литвинов билан суҳбатда бўлдик. Катта мастер цехга Резанов билан бирга келган экан. Слесарликдан шу даражага етгунча у қанчадан-қанча шогирдлар етиштириб чиқарди. Ҳозир унинг бригадаси корхонанинг энг яхши рационализаторлари ҳисобланади. Литвинов ҳалол ва баракали меҳнати учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

Оддий пайвандчи Собир Юнусовнинг таржимаи ҳоли ҳали у қадар катта саналарга тўла эмас. Лекин, ишчи касбини шарафлаётган бу йигит корхона аҳли диққатига арзигулик ишлар қилди. Ҳарбий хизматдан эндигина қайтганда қўли пайвандлашга унча келишмасди, ҳозир эса бешинчи разрядли, юқори малакали пайвандчи!

ЦЕХЛАРНИ кезиб юрганимизда корхона директори Нусратулла Убайдуллаевни учратдик.

— Ўн бир ойда меҳнатсеварларимиз белгиланган 500 минг сўмлик ўрнига бир миллион 136 минг сўмдан зиёд иш бажардилар. Электр қуввати ҳосил қилиш анча ортди. Ишчиларимиз ишлаб чиқариш унумдорлигини беш процент оширишга эришдилар, — деди у.

— Энергетиклар куни шарафига яна қандай янгиликлар жорий этилди? — деб сўрадик ундан.

— Соатига 100 гигокалорий буғ берадиган янги қозон ишга туширилди. Бундан ташқари соатига 2 минг тонна сувни химиявий усулда тозаловчи 4-цех ҳам фойдаланишга топширилди.

Корхонада меҳнат зарбдорларининг сафи жуда кенг. Турбина цехи ишчиси Алексей Ишченко, иссиқлик автоматикаси ва ўлчовлар цехининг ишчиси Борис Семёнов, шофер Ю. Эрматов каби номдорлар бу ерда кўп. Уларнинг мақсади фақат бир нарсага — Тошкент аҳолиси ва корхоналарини иссиқ сув ва нур билан тўлароқ таъминлашга қаратилган.

Ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи Матвей Глейзер ва план бўлимининг бошлиғи Анна Степановна Бочкареваларнинг айтишича, топшириқлар бу ерда барча кўрсаткичлар бўйича яхши адо этилмоқда. Бунинг боиси, аввало техника янгиликларидан самарали фойдаланишда бўлса, иккинчидан, меҳнатнинг илмий асосда ташкил этилаётганидадир. Шуни айтиб ўтиш кераккки, бу ерда ишчиларнинг ўзлари саноат эстетикасини жорий этишда НОТ бўлимига актив ёрдам беришмоқда. Корхонада бўлган кунимизда турбина цехининг ишчилари иш участкасида деворларни қандай рангга бўяш зарурлиги ҳақида маслаҳатлашгани келишибди.

Корхонада кишини севинтирадиган бундай янгиликлар анчагина. Энг муҳими — шуларни амалга ошираётган ишлаб чиқариш новаторларининг ташаббускорлиги, ижодий ғайрати таҳсинга лойиқдир.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Лутфулла Тожихўжаев (чапда), Расул Пидаев ва Ғанихўжа Турсунхўжаев ўртоқлар Бўзсув ГЭСида узоқ йиллардан бери самарали ишлаб келишмоқда.

А. Абалян фотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«АҲОЛИГА НАМУНАЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТАЙЛИК»

Газетамизнинг шу йил 9 декабрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилган эди. Бу мақола Тошкент ресторанлар трестида муҳокама қилинди. Трест директори ўртоқ Р. Мирзаевнинг редакциямизга ёзиб юборган жавоб хатида айтилишича мақолада баён этилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан тегишли чоралар белгиланган.

«Баҳор» ва «Шарқ» ресторанлари бундан илгари трест томонидан текширилган эди. Ана шу текширишда ўз вазифасини суиистеъмол қилувчи шахслар, бир қанча нуқсонлар аниқланган эди. Трест буйруғи билан улар ишдан олиниб, материаллари тергов органларига топширилган. Ҳозир тергов ишлари давом этмоқда.

Трест директорининг кадрлар бўйича ўринбосари К. Мавлонов коллектив билан ҳамжиҳат бўлиб ишламоқда.

Трест ресторанлар ишини янада яхшилаш мақсадида қатор тадбирларни амалга оширяпти. Маъмурият, партия ва касаба союз ташкилотлари улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида коллектив ўртасида ўзаро социалистик мусобақани кучайтириб юборди. Ҳозир ошпаз ва официанткалардан тузилган 83 бригада коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашмоқда. 12 бригада ана шундай шарафли номга эга бўлди.

Жавоб хатида айтилишича, трест 1, 2 ва 3-кварталлардаги иш якунлари учун Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва республика касаба союзлари Советининг қарорига мувофиқ Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва республика касаба союзлари советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 2 ва 3-даражали пул мукофотлари олган.

Ресторанлар тресги коллективи ана шу муваффақиятни мустаҳкамлаш ва хўрандаларга яхши хизмат кўрсатишни ўзининг асосий вазифаси деб билади.

ЯНГИ шеърлар

ҚИЗЛАР ДАФТАРИДАН

ШЕЪР ва МУҲАББАТ

Қўлларимга тутқазиб қалам,
Илҳом бериб қалбимга
чунон,
Йўлларимда учрасанг
ҳардам
Ёзгин, дея ундарданг ҳамон.
Қулоқ тутдим ҳарбир
сўзингга,
Шеър сатрига сатрлар
қўшдим.
Тақлид қилиб сўнгра
ўзингга
Табиатдан, инсондан
жўшдим.
Шеър мавзуим бўлди боғлар
Бирга қўшиқ куйлаган
сайин.
Оромгоҳда энг сўлим
чоғлар
Куйга солдим Ватан
чиройин.
Муҳаббатим, энди ёзсам
шеър,
Рашкинг келиб ёнасан нечун?
Ахир юрак ёзгин, ёзгин дер
Қалбимга ўт ёқасан нечун?
Майли келсин жонгинам
рашкинг,
Майли олгин хаёлимни ҳам.
Ололсайдинг илҳомим,
кошки,
Мен у билан ҳамнафас,
ҳамдам.

* * *

Эсингдами, жўр бўлди
борлиқ,
Севги розин айтганингда,
ёр.
Муҳаббатинг рамзин
кўргандим
Кўзларингга тикилиб илк
бор.
Ўзгармабди нигоҳинг, ҳамон
Дилга ором берар боқишинг.
Муҳаббатинг оташи билан
Юрагимга оташ ёқишинг.

Муқаддас АБДУСАМАТОВА.

ДЕНГИЗ

Аё ошиқмисан мендек, бўлибсан беқарор, денгиз?
Ёнарму тўлқинининг мавжинда ёлқинли шарор, денгиз?
Ғалоён айлабон доим жўшиб соҳилга сапчийсан,
Магар ҳижронда ошёнинг кўринди тангу тор, денгиз?
Куну тун ҳайқириб бунча, айтақол, кимни саслайсан?
Ё ким сарв ҳузрига етмай куйладинг интизор, денгиз?
Гоҳо сен мавжланиб ўйчан, яшил ер пойин ўпгайсан,
Ё жазм этганмидинг бундай у танда гулузор, денгиз?
Нечун шом чоғи уфқ узра дилингни лоларанг кўрдим,
Уриб ё тошга сийнангни этибсан ёрадор, денгиз?
Сўлим соҳилдан эсган ел уфургайму чаман атрин,
Шунинг-чун сайрибоғ этмоқни қилдингми қарор, денгиз.
Бу жўшқин кўксингга боқсам, сен ҳам шоирга ўхшайсан,
Бу тўлқинми ё отилгай дилингдан бир шиор, денгиз?
Мен ҳам сендек гўзаллик мафтуни-ошиқ Ғуломдирман,
Мени девона айлар бу жаҳонда неки бор, денгиз!

Ғулом ИСМОИЛОВ.

Шу кеча-кундузда бутуниттифоқ аҳоли рўйхатини ўтказиш бўйича тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда. Айниқса, республика статистика бошқармасида муҳим кампанияга жиддий ҳозирлик кўриляпти. Суратда: иқтисодчилар Р. Шерматова, Т. Муҳамедов, Р. Коржева ҳамда Н. Шчегловалар рўйхатдан ўтказиш ҳужжатларини жойларга юбориш ҳозирлигини кўрмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТ граммпластинка заводи коллективи доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига эл қатори муносиб совға тайёрлашмоқда. Яқиндан бошлаб Ленин сўзи ёзилган пластинкалар савдога чиқарилади. Суратда: контролёрлар (чапдан) В. Гришакова, М. Гернишева ва Г. Кристенколар иш устида.

А. Абалян фотоси.

Область янгиликлари

МАКТАБДА ЛЕНИН БЮСТИ

ЯНГИЙЎЛ. Толстой номли 48-мактабда улуғ доҳий В. И. Лениннинг юз йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ўқувчилар кучи билан шонли санага бағишланиб турли хил альбомлар, стендлар тайёрланаётир. Деворий газеталарнинг махсус сонлари чиқарилмоқда.

Мактабда Ленин хонаси бор. Бу ердан доҳийнинг ҳаёти ва революцион фаолиятини акс эттирувчи кўплаб фотосуратлар, турли хил ҳужжатлар ўрин олган.

Яқинда альбомлар кўриги ўтказилди. Мактабнинг 9 «Б», 10 «А» ва 7 «А» синф ўқувчилари томонидан тайёрланган альбомлар мазмунли, қизиқарли чиққанлиги қайд қилинди. Бу альбомларни безатишда ўқувчилардан Рая Царькова, Таня Мелешенко, Люда Михайленко ва бошқалар айниқса ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Комсомоллар доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигигача мактабда Ленин бюсти ўрнатишмоқчи. Бу бюст мактаб ҳовлисини безаб туради.

ФАРОВОНЛИК

ТУЙТЕПА. Колхоз қишлоқлари йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Тер тўкиб дур ундирган деҳқонлар катта даромад олиб тобора фаровон турмуш кечирмоқдалар. Қишлоқларда ҳашаматли, ҳар жиҳатдан қулайликка эга бўлган маданий-маиший хизмат кўрсатувчи бинолар қад кўтармоқда. Фақат биргина Куйбишев номли колхозда 672 оила замонавий усулда қурилган кенг ва шинам уйларда турмуш кечирмоқда. Деярлик кўп хонадонларнинг уй бекалари зангори оловдан фойдаланадилар. Эндиликда телевизор ва радиоприёмниксиз хонадон қолмади.

Деҳқонлар пахтачилик ва чорвачиликдан олган даромадлари эвазига енгил машиналар, мотоциклар сотиб олмоқдалар. 21 деҳқонда «Волга», «Победа», «Москвич», «Запорожец» енгил автомашиналари бор.

Колхозчиларнинг ўғил-қизлари учун тўртта ўрта ва саккиз йиллик мактаблар ишлаб турибди. Малакали ўқитувчилар деҳқон болаларига чуқур билим бермоқдалар. Хўжалик аъзолари ҳозирги кунгача 1970 йил учун 282 нусхадаги 1016 сўмлик матбуотга обуна бўлдилар.

КЎЧАТ ЭКИНГ, БОҒ ҚИЛИНГ

Ҳозир айни кўчат экиладиган пайт. Тошкент областида бу иш яхши бормоқда. Жуда кўп ташкилот ва корхона кузги кўчат экиш ойлигида актив қатнашмоқда.

Бу йил жаъми 9 минг туп манзарали дарахт кўчатлари. 350 минг туп тут кўчатлари, 96 минг туп ҳар хил мевали дарахт кўчатлари ўтказиш, янгидан токзорлар барпо қилиш кўзда тутилмоқда.

Кўчатларнинг яхши тутиб кетиши учун жойлардан бақувват ва соғлом ниҳоллар келтирилмоқда. Бунда областимиз ҳамда Фарғона областидаги кўчат хоналар ишчи-хизматчиларининг ёрдами самарали бўлаётир.

Ҳозирги кунда ўрик, ёнғоқ ва бошқа мевали дарахт кўчатлари ўтказиш қизғин бораётир.

Чирчиқ ўрмон хўжалиги ходимлари бу ишда активлик кўрсатмоқдалар. Улар Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози территориясига 10 минг туп ўрик кўчати ўтказдилар. 13—Бўстонлиқ совхозида ҳам мевали дарахт кўчатлари ўтказиш кун сайин қизитилмоқда.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
9.55 — ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ.
Ўзбек тилида: 10.00 — «Экран хандаси», 10.40 — «Осетин қиссаси» (бадиий фильм).
12.00 — Москва кўрсатади.
16.55 — ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ.
Рус тилида: 17.00 — Теленгиликлар, 17.10 — Киносаёҳатчилар альманахи.
Ўзбек тилида: 17.30 — «Қувноқлар даврасн», 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 19.00 — Теленгиликлар, 19.15 — Эстрада концерти.
20.00 — Москва кўрсатади.
ИККИНЧИ ПРОГРАММА
10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари.
16.00 — Москва кўрсатади.
20.00 — ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ. «Чашма» (ўзбек тилида). 20.40 — Цирк томошалари, 21.20 — «ЧК ходими» (бадиий фильм).
УЧИНЧИ ПРОГРАММА
18.00 — Душанба телестудиясининг кўрсатувлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 20/XII да Севги тумори 21/XII да Сухайл ва Меҳри.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XII да Мирзо Улуғбек, 21/XII да Ўғирланган умр.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/XII да Паранжи сирлари, 21/XII да Кумуш тўй (кундузи), «Ёшликда берган кўнгил (кечқурун.)

КИНО

Она муҳаббати (1-2 серия) — «СПУТНИК», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 2 ва 5 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 5.40 минутда).

Виннету-апачлар йўлбошчиси — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ярим, 9.15 минутда). «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 5 ва кеч 6.45 минутда).

Айбсиз — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 кундуз 2 ярим, 4, кеч 8.15 ва 9.45 минутларда), «ЧАЙКА» (кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Анжелика — фариштлалар маликаси (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Санъат саройида
27 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ
рангли, кенг форматли, янги бадиий фильм
«МАНЕЖ ҚИРОЛИ»
намойиш қилинади.
«МОСФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.
Сценария авторлари — Ю. КАЗАКОВ, Ю. ЧУЛЮКИН, И. ГОСТЕВ.
РОЛЛАРДА: И. КУДРЯВЦЕВ, В. ПИЧЕК, А. АБЕРТ, А. КАШПЕРОВ.
ФИЛЬМДА Гоша исмли цирк айиғининг саргузаштлари кўрсатилган.
СЕАНСЛАР — эрталаб соат 11 ва кундуз 12 яримда бошланади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
Олдиндан билет сотиш кассаси эрталаб соат 10 дан кеч 9 гача очиқ.
Справка учун телефонлар: 44-21,74 (автоответчик). 44-20-34.

Текинхўрга шафқат йўқ

ЮЛҒИЧЛАР

Александр Алексеевич тушида катта бойликка эга бўлган эмиш.

Қандай қилиб дейт? Амалидан фойдаланиб, каттакон ведомость тузибди. Бу ведомостга ўз участкасида бирор кун ҳам ишламаган, лекин ўз айтганига кўндира оладиган ошна-оғайниларидан бир нечасининг фамилиясини киритибди. Унга жимжимадор имзо чекибди. Ведомость бухгалтериядан ҳам хамирдан қил суғургандай сип-силлиқ ўтиб кетибди. Шундай қилиб, ҳалиги ошна-оғайнилари ўз номларига ёзилган жарақ-жарақ пулни «ҳурматли Александр Алексеевич, марҳамат қилсинлар, хизматларига ҳамиша тайёрмиз» деб таъзим билан унга узатибди.

У чўчиб уйғонди-ю, қайта кўзига уйқу келмади. Тушидаги пуллар уни безовта қилар эди. «Хўш, шу тушдаги ишни, ўнгимда қилсам бўлмайдими? Ким сезиб ўтирибди.

Ўзим бошлик бўлсам, таниш-билиш кўп, таваккал. ётиб қолгунча отиб қол, дейдилар».

Александр Алексеевич ёлғиз эмас. Унинг ўзига яраша ҳамтовоқлари бор. Евгений Григорьевич Шишинков, Вячеслав Григорьевич Четерехбратовлар унинг пинжига кириб ҳа-ҳалашиб юборишади. У шу қарорга келди-ю, оғайниларини топиб, ресторанга бошлади.

Юзта-юзта устида кўрган тушини мароқ билан ҳикоя қилиб берди:

— Ана шунақа, оғайнилар, қачонгача маошга қараб ўтирамиз. Бундоқ, яйраб ўйнаб-кулиш учун бебилиска пул керак. Бу пулни мана мен айтган йўл билан топса бўлади.

Ҳамтовоқлар Александр Алексеевич Калугиннинг фикрини чапак чалишиб маъқуллашди. «Қани, аввал сен бир уриниб кўрчи, иш силлиқ чиқса, биз ҳам...»

Шу йилнинг 2 март куни Калугин енг шимариб, ҳафсала билан ведомость тузди. Бу ведомостга оҳак заводи ишчилари Шевчук Роберт, Вальдис Дебеснискларнинг фамилияларини киритди. «Бу граждалар «Казмонтажавтоматика» 8-участкасига келиб ишлаган» деб илова қилди. Худди ўзи айтгандай ведомость бухгалтериядан кўнгилдагидай кассага етиб келди.

Ишнинг бошланиши чакки бўлмаганлигидан Калугиннинг ҳамтовоғи Вячеслав Четерехбратовнинг ҳам томоғи тақиллай бошлади. Эртаси куни 3 мартда Четерехбратов ўз буйруғи билан ведомость туздирди. У рўйхатга Олмалиқ ТЭЦ бўйича Михаил Нестеров, Сергей Кумановскийлар «Казмонтажавтоматика» 8-участкасида вақтинча ишлади», деб ёздирди. Бу ҳам етмагандай ведомостга ўзининг ҳам фамилиясини киритди. 8-участканинг бошлиғи дўсти Александр Калугин бўлганидан кейин ведомость тасдиқланмасдан қолармиди?!

Шундай қилиб, 2-, 3-март кунлари икки қаллоб томонидан тузилган ведомость бўйича 1905 сўм 37 тийин ҳақ тўланди. Солиқдан ташқари 1640 сўм 51 тийин Александр Калугин, участка мастери инженер Евгений Шишинков, Олмалиқ ТЭЦи контрол ўлчов асбоблар ва автоматика бўлими бошлиғи Вячеслав Четерехбратовларнинг чўнтакларига келиб тушди. Тақсимотни ҳам очиқ айтиб қўяқолайлик. Калугин билан Шишинков 673 сўм 50 тийиндан, нима учундир Четерехбратов камроқ 293 сўмни жиғилдонига уришди.

Орадан кўп ўтмай Александр Калугиннинг кайфияти бузилиб қолди. У дарҳол Шишинковни ўз ёнига чақирди.

— Биласанми, Жора,— деди унга ваҳимали боқиб — йигирма уч рақамли буйруқ чўнтагимизни дўппайтирди-ю, бунинг учун Четерехбратовга қойилман, лекин ўзингга ҳушёр бўл, кейинги нарядга фамилияларини киритган одамларимизни бир киши сезиб қолди. Ведомстга қўл қўяётганимизда анови монтажчилар бригадасининг бошлиғи бор-ку, фамилияси нимайди?

— Талалаев.

— Ҳа, худди ўша. У «Кумановский, Нестеров, Четерехбратов деганларинг бизда ишлаган эмаску! Ведомостга қандай қилиб фамилиялари тушиб қолди?» — деса бўладими. Э-э, кўзимни кўр, қулоғимни кар қилиб, ўзимни гўлликка солдим. Ҳар ҳолда дўстим, нарядни сен ёзгансан. Тилингга эҳтиёт бўл.

— Менга ишонаверсинлар, ҳеч исини чиқармайман. Ахир, сизга келган бало, менга келгани эмасми?!

Александр Калугин билан Евгений Шишинковлар илгари ҳам қаллоблик қилганликлари учун судланган эдилар. Тавбаларига таянмабдилар шекилли. Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек яна қадамларини эгри босишди. КПСС аъзоси, яхшигина мутахассис инженер Вячеслав Четерехбратовга нима бўлди? «Ёмонга яқин юрсанг балоси юқади, қозонга яқин юрсанг қораси» деганларидек, икки қаллоб Четерехбратовга ҳам ўз «касаллик»ларини бир амаллаб юқтиришди. Уни ҳам эгри йўлга бошлашди. Мана энди оқибатини кўриб турибсиз.

Тавба, давлатнинг минглаб сўм пули қаллоблар қўлида кўкка совурилса-ю, Ўрта Осиё монтаж бошқармаси бошлиғи А. Мазаев, маош тарқатишни дуч келган одамга ишониб топширувчи бош бухгалтер Г. Непряхин ўртоқлар оғизларини очиб ўтираверсалар.

Бу нимани кўрсатади? Бошқармада назорат бўшашиб кетган, меҳнат интизомига яхши эътибор берилмайди. Кадрлар яхши танланиб, жой-жойига қўйилмаган. Ана шунинг учун ҳам халқ, давлат маблағига хиёнат қилувчи кишилар учраб турибди.

Юлғичларга шафқат бўлмаслиги керак. Уларнинг таноблари тортиб, халқ олдида шарманда қилиб, кўзларини очиб қўйишни тегишли ташкилотларга ҳавола қиламиз.

Я. САЛИМОВ.

СПОРТ

ЭРКИН КАРИМОВ УЧИНЧИ ЎРИНДА

Украинанинг Львов шаҳрида давом этаётган оғир атлетикачиларнинг мамлакат команда биринчилигида Ўзбекистон полвони Эркин Каримов ҳам иштирок этмоқда. У ярим енгил вазнда учинчи натижа кўрсатди. Биринчи ўринни «Авангард» жамияти вакили Юрий Голубцов олди. У учкурашда 375 килограммлик тошни кўтарди. «Буревестник» вакили В. Уханов 372,5 килограмм, Эркин Каримов эса 360 килограмм натижага эришди.

ҒАЙРИ-ТАБИИЙ МАТЧ

Жаҳон шахматчилари доирасида Югославия федерацияси ўртага ташлаган фикр қизғин муҳокама қилинмоқда. 1970 йилда СССР терма командаси билан «қолган дунё» терма командаси шахматчилари ўртасида ўнта тахтада учрашув ўтказилмоқчи. Совет шахматчилари бу ташаббусни маъқуллаб кутиб олдилар. «Қолган дунё» терма командаси составига машҳур гроссмейстерлар Фишер, Решевский (АҚШ), Ларсен (Дания), Горт (Чехословакия), Портиш (Венгрия), Глигорич, Матулович, Ивков (Югославия), Ульман (ГДР), Найдорф (Аргентина), Унцикер (ГФР) ва Мекинг (Бразилия) ларни киритишни мўлжаллашмоқда. Югославия шахматчилари тўрт давралик бу матчни 1—8 апрелда Белградда ўтказишни таклиф қилдилар.

АРЧАЖОН, АРЧА

Янги йил эшик қоқмоқда. Ҳозир ҳамманинг фикри-зикри янги йил тараддудида. Ҳар қадамда арча кўтарган кишилар. Ҳаётимиз чечаклари Янги йилни арчасиз, Қорбобосиз тасаввур этишмайди.

Шуни эътиборга олган ҳолда «Узглавтара» ходимлари Горький, Иркутск, Киров ва Россия федерациясининг бошқа областларидан кўплаб «ўрмон малика»лари келтиришяпти. Бу йил республикамизга 250 мингдан ортиқ арча келтирилади. Фақат пойтахтимиз аҳолиси учун 150 мингга яқин арча сотилади. Арча дўконлари шаҳримизнинг гавжум Комсомол, Охунбобоев, Беруний, Калинин майдонлари, Революция хиёбони каби 50-дан ортиқ жойларда ташкил этилади.

Суратда: арча савдоси пайти.

А. Абалян фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б. 2434. ИНДЕКС — 64697 Р. 03635.